

Muzika

Crnogorski simfonijski orkestar: Suptilno muzičko tkanje za start sezone

Piše: Jelena Jovanović

Šesta sezona Crnogorskog simfonijskog orkestra zvanično je otvorena u Podgorici, koncertom koji je upriličen 23. oktobra na Velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta.

Nastupu pred podgoričkom publikom prethodila su veoma uspješna gostovanja u Sankt Peterburgu i Ankari na kojima je postignut zapažen uspjeh i na dostojan način predstavljena

savremena crnogorska muzika. Organizovan u saradnji sa Ambasadom Republike Poljske u Podgorici, koncert u CNP anticipirao je pregršt novina u koncepciji i izvođačkom aparatu, koje su, na oduševljenje publike u prepunoj dvorani CNP-a, razotkrivane kroz brižljivo odabran program.

Maniri maestra Kraska

Na premijernom koncertu imali smo priliku da se upoznamo sa umjetničkim prosedeom i dirigentskim „manirima“ maestra Grigorija Kraska koji je od ove sezone angažovan kao dirigent crnogorskih simfoničara. Sa druge strane, potvrđeni umjetnički kvaliteti, autoritativan i senzibilan izraz predodredili su ga za ovu poziciju, posebno ukoliko se ima u vidu uspjeh koji je tokom prethodnih sezona postigao kao dirigent Crnogorskih gudača i koncertmajstor Crnogorskog simfonijskog orkestra. Program satkan od kompozicija različitih stilskih pravaca u dvočasovnom trajanju predstavljao je okvir za razotkrivanje novih dimenzija i potencijala crnogorskih simfoničara. U prvom dijelu koncerta izvedeni su: uvertira za operu *Ifigenija u Aulidi* – njemačkog kompozitora Kristofa Vilibalda Gluka (1714-1787) i Koncert za klavir i orkestar br.1 u e-molu – poljskog kompozitora Frederika Šopena (1810-1849), dok je u drugom dijelu izvedena Simfonija br.6 u C-duru – austrijskog kompozitora Franca Šuberta (1797-1828). Kao solista na koncertu je nastupio istaknuti pijanista iz Poljske Rafael Lustčevski, koji paralelno gradi uspješnu pedagošku i solističku karijeru. Angažovan je kao počasni profesor na Univerzitetu u Kostariki i jedan je od prvih na Listi „Stenjevoj umjetnika“.

Puniji zvuk

Iako naviknuti na neadekvatne akustičke potencijale dvorane u kojoj nastupaju crnogorski simfoničari su već u prvim taktovima uvertire za operu tragediju u tri čina Ifigeniju u Aulidi demonstrirali novi, puniji zvuk u kome je posebno dominirala gudačka sekcija. Manir koji se mogao zapaziti na samom početku, a potvrdio se i u narednim kompozicijama, je da maestro Krasko svaki segment djela vodi smisleno, bez forsiranja ka završnici, čime se postiže razotkrivanje poetike kompozitora kroz svaku frazu i dijalog instrumentalnih grupa. Imajući u vidu da je Kristof Vilibald Gluk bio jedan od najznačajnijih reformatora u istoriji muzike koji se osim za reforme na polju opere zalagao i za drugačiji tretman instrumenata u orkestru (sa većim angažmanom duvačkih instrumenata) može se zaključiti da su tumačenjem ovog djela crnogorski simfoničari, vođeni jasnim i preciznim uputstvima i gestovima od strane maestra, ostvarili iznenađujuće bogatstvo tkanja muzičkog materijala i zvučnih boja koje se nastavilo i u narednoj kompoziciji kroz saradnju sa solistom. Tumačenje Šopenovog koncerta od poljskog pijaniste Rafaela Lustčevskog, suptilno i razigrano u prvom stavu pretočilo se u veoma iskrene lirske iskaze u drugom i virtuozne pasaže u finalnom stavu ove kompozicije. Sa druge strane, orkestar je redukujući zvuk koji je demonstrirao u prvoj kompoziciji, odmjerenim izrazom pratio solistu. Završetak ove kompozicije i prvog dijela koncerta publika je ispratila burnim aplauzima.

Klasik bečke škole

Drugi dio koncerta ispunilo je izvođenje Šeste simfonije, Franca Šuberta „posljednjeg klasika bečke škole“. Upravo tako je i tumačena njegova kompozicija - „klasično“ sa jasnim formalnim okvirima kroz sva četiri stava. U ovoj kompoziciji orkestar je pod upravom maestra Grigorija Kraska ostvario koherentnu interpretaciju uz puno razumijevanje složenog djela.

Prvi koncert u novoj sezoni gotovo da nije ostavio prostora za „neujednačenost“, i „nedorečenost“ u izrazu pa je izvjesno da su crnogorski simfoničari pod upravom maestra koji je za kratko vrijeme uspio da napravi veliki pomak kada je u pitanju zvučni volumen i izraz ovog orkestra. Imajući to u vidu, ostaje nam da u svakom narednom koncertu razotkrivamo nove stilske i kompozitorske poetike kroz izbor značajnih djela u interpretaciji najboljih solista iz svih regiona koji su najavljeni u programu za šestu sezonu.